

Familiaire hyperlipidemie: enzym-inducerende anticonvulsiva

2847

TG: triglyceriden

Bron	Bewijs	Effect
Am J Physiol Heart Circ Physiol 2002;282:H704-16	studie n=21	Carbamazepine geeft een significante toename van het totaal cholesterol (13%), van LDL (17%) en van TG (18%), maar niet van HDL. Carbamazepine verhoogt vooral de ApoB-bevattende lipoproteïnes (VLDL en IDL). De toename berust waarschijnlijk op veranderingen in de omzetting van IDL-deeltjes.
Epilepsia 2003;44:457-60	studie n=20	Carbamazepine geeft een significante toename van totaal cholesterol, LDL en TG. De lipoproteïne(a)-concentratie nam eveneens significant toe met gemiddeld 19,5%. De enzyminducerende eigenschappen van carbamazepine zijn mogelijk de oorzaak van de lipoproteïne-verhoging.
J Pediatr Endocrinol Metab 2003;16:193-6	studie n=16	16 kinderen met epilepsie en carbamazepinetherapie vs 16 gezonde kinderen. Lipidengehaltes licht verhoogd, geen significante verschillen. De foliumzuurconcentraties waren lager bij de carbamazepinegroep ($p < 0.05$) maar bleven wel binnen de normale waarden.
Acta Neurol Belg 2001;101:217-20	studie n=53	Carbamazepine: na 3 mnd behandeling zijn de serumwaarden van het totaal cholesterol, LDL, HDL en TG toegenomen en deze bleven hoog gedurende een jaar na staken. Fenobarbital: serumconcentratie totaal cholesterol verhoogd en bleef hoog gedurende een jaar na staken. De serumlipidenconcentraties veranderden niet tijdens behandeling met valproïnezuur.
Pediatr Neurol 1998;19:364-7	studie n=54	Significante veranderingen in lipiden en lipoproteïnen zijn waargenomen tijdens behandeling met carbamazepine: toename totaal cholesterol, TG, LDL en HDL. Fenobarbital: toename totaal cholesterol en LDL, afname TG. Valproïnezuur: afname LDL en TG en toename HDL. Het effect is reversibel: 1 jaar na staken werden weer normale waarden gevonden.
Epilepsy Res 2000;41:1-7	studie n=320	Langetermijnbehandeling met fenobarbital en carbamazepine geven een verhoogd risico op atherosclerotische aandoeningen. Serumspiegels van het totaal cholesterol en LDL waren hoog (> 130 mg/dl) bij de kinderen die carbamazepine en fenobarbital kregen en laag bij valproïnezuur. De TG-spiegels waren niet significant gewijzigd.
Drug Saf 2001;24:443-56	review	De effecten van anticonvulsiva op de lipiden zijn tegenstrijdig. TG-gehaltes veranderen niet. Carbamazepine doet totaal cholesterol met 0-15% toenemen en HDL met 0-30%. Ook is er een studie waar een afname van HDL met 40% wordt gevonden. Fenytoïne en fenobarbital zouden beiden een toename van het totaal cholesterol met 5-15% geven. Het effect op HDL varieert van een afname met 40% tot een toename met 45%. Valproïnezuur zou een gunstig effect op de lipiden hebben.

Opmerkingen

- Projectgroep: Er is onvoldoende onderbouwing voor een contra-indicatie. Er zijn tegenstrijdige bevindingen in de literatuur. De middelen hebben bovendien een gunstig effect op de HDL.

co-morbiditeit	Diabetes mellitus, HVZ, obesitas, hypertensie, nier- en leverfunctiestoornissen.
Incidentie	

	Contra-indicatie	Actie	Datum
Beslissing deskundigen	nee	nee	21-01-2005